

Bibliotekarstudentens nettleksikon om litteratur og medier

Av Helge Ridderstrøm (førsteamanuensis ved OsloMet – storbyuniversitetet)

Sist oppdatert 06.01.25

Om leksikonet: https://www.litteraturogmedieleksikon.no/gallery/om_leksikonet.pdf

Serieroman

En serie romaner med fortsettelse av handlingen fra bok til bok (føljetong), vanligvis med samme hovedperson. I mange serieromaner er hovedpersonen en ung kvinne som leseren følger gjennom noen år av hennes liv.

Det er forskjell på serieromaner og romanserier. I romanserier er det en tydelig avslutning i hver roman (f.eks. ved at en morder blir arrestert, og neste roman handler om en annen kriminalsak).

Serieromaner har ofte handling fra tidligere tidsperioder, dvs. at de også er historiske romaner. Det kan være innslag av magi. Blant de mest kjente forfatterne av serieromaner i Norge er Margit Sandemo, Frid Ingulstad og May Grethe Lerum, men slik litteratur skrives også av menn.

Den franske forfatteren Georges-Jean Arnaud brukte psevdonymet Ugo Solenza da han skrev *Marion*-serien i femten bøker i perioden 1974-76. Marion Galavay er en ung, foreldreløs kvinne fra Irland som lever på 1700-tallet. Konflikten mellom Irland og Storbritannia utgjør den historiske bakgrunnen, men Marion tilbringer også noen år i Frankrike. Det urolige, farlige tider i Irland, og hun kler seg ut som gutt for å være mindre i fare. Etter tallrike hendelser blir hun grevinne i Frankrike. Hun er utro og har mange erotiske opplevelser med både menn og kvinner. I Frankrike blir hun først ambassadør for kong Ludvig 15., og deretter hans elskerinne. Etter å ha blitt tvunget til å rømme fra Frankrike vender hun tilbake til Irland og kommer ut for mange spennende hendelser der (<http://action-suspense.over-blog.com/2014/02/ugo-solenza-les-15-aventures-de-marion-l-irlandaise-g.j.arnaud.html>; lesedato 13.08.24).

“Serieromaner gis ut i serie, og primært i pocketformat. Bøkene handler som regel om en kvinne og en kjærlighetsintrige, noe som ofte signaliseres i tittelen og på forsiden. Bøkene har gjerne en historisk bakgrunnsramme og foregår i Norge. [...] Serieromaner blir i hovedsak utgitt i pocketformat, men *Sagaen om Isfolket* [av Margit Sandemo] har blitt utgitt også i hardcover. *Sagaen om Isfolket* er dessuten et eksempel på en serieroman hvor bakgrunnsrammen ikke bare er historisk, men også har innslag av fantastiske elementer. Serieromaner blir gjerne betraktet som et særnorsk fenomen (Bergmo, 2012).” (Øyrås 2023 s. 5)

“Det er verdt å være oppmerksom på, at serieromaner ikke nødvendigvis er som en egen sjanger å regne. I avhandlingen *“Bestselgere” i bibliotek og kiosk. Kvinner, lesning og fascinasjon* (2007), kaller Cecilie Naper det jeg definerer som serieromaner, for “kjærlighetsromaner fra kiosken” (Naper, 2007, s. 66). Hun skriver at disse bøkene skiller seg fra sjangerlitteraturen ved at også utformingen av rollefigurene og fortellermønsteret er standardiserte og forutsigbare. Sjangerlitteraturen står friere, selv om den er underlagt noen standarder knyttet til for eksempel et miljø, visse type hendelser, en viss fortellerstruktur eller lignende. Serieromaner er formellitteratur, konkluderer Naper (2007, s. 70). [...] Hvor kriminalromaner utgitt i serier blir kalt “krimserier”, er det i ordet “serieromaner” sterkere betoning på serieaspektet og det fremgår ingen sjangertilhørighet utover dette.” (Øyrås 2023 s. 5)

“1966 kom den norske publikumssuksessen “Morgan Kane”. Dette banet vei for andre satsninger på norsk serielitteratur, og som et resultat debuterte en rekke kvinnelige storselgere, deriblant Margit Sandemo med *Sagaen om Isfolket* som kom på markedet i 1982. I biografien om Margit Sandemo, *Eventyrdronningen* (2018), forteller Sølvi Wærhaug at selv om Morgan Kane-serien hadde bidratt til at det nå fantes godt med salgskanaler hos lokale kommisjonærer, var dette langt fra tilstrekkelig til å håndtere den enorme etterspørselen etter *Sagaen om Isfolket*. Kioskene og bladutsalgene hadde kort salgstid, og leserne slet derfor med å få tak i bøkene. For mange ble løsningen å ringe direkte til forlaget eller å satse på at det kom en annonsert utsendelse før eller siden” (Øyrås 2023 s. 9-10).

“Isfolket: Lever sagaen fortsatt? Den var 80-tallets syndefulle fråtseri, med 47 bøker som ble en av Bladkompaniets største kiosklitteratursuksesser. [...] Danske, svenske og norske lesere forteller at de gjerne leser serien både fem og ti ganger. De mest garvede pløyer seg gjennom serien på nytt og på nytt [...] Da serien om Isfolket ble avsluttet etter bok 47, var samtlige bøker blitt trykt i minst 60 000 eksemplarer og serien var blitt utgitt i flere land utenom Norden. [...] den lille familien til Tengel og Silje finner sammen og berører leserne med sin kamp om å bekjempe Isfolkets onde stamfar. [...] Leserne følger en overordnet kamp mellom det gode og det onde gjennom hele serien, men får samtidig følge enkeltpersoner og deres – til tider intense – opplevelser. Selv om hun aldri ble anerkjent som forfatter blant de prominente litterære, “jeg er en bonde i litteraturens utmark” – som hun selv uttalte, kan de færreste påstå at Margit Sandemo ikke kunne fortellingens kunst. I hver eneste bok er det alltid underhistorier, en fiende som må bekjempes eller en uforklarlig hendelse som må bli forløst. For enkelte lesere blir dette lett bented underholdning, mens det for andre blir en altopplukkende leseropplevelse. Man må vite hva som skjer med Villemo, med Heike, med Tula og de mange andre karakteristiske personene i serien. At bøkene i tillegg byr på mye erotikk og mystikk er selvsagt også en bonus. [...] Sol av Isfolket er hovedperson i én av 47 bøker, men det er likevel denne trolldomskyndige ungjenta, Tengel og Sols fosterdatter, som gjerne blir pekt ut som favorittkarakteren over alle karakterer

blant bøkernes fanskare. Hennes historie blir fortalt i den tredje boken, “Avgrunnen”, hvor leserne får følge hennes indre kamp mellom det gode og det onde, alle hennes utspekulerte hekserier og et innbitt forsvar av de nærmeste i familien.” (<https://annonsorinnhold.nettavisen.no/isfolket-lever-sagaen-fortsatt/3424093403.html>; lesedato 16.10.23)

“*Sagaen om Isfolket* er den første romanserien og en av Norges største suksesser. [...] Handlingen utspiller seg hovedsakelig i Norge fra 1500-tallet og frem til i dag. Kampen mellom det gode og det onde er den røde tråden i hele Isfolkets historie, med spennende innslag av mystikk, kjærlighet, hat og oversanselige fenomener. Ikke minst er det historien om en særpreget og fargerik slekt. Det er kanskje derfor denne norske serien har oppnådd en slik utrolig popularitet i alle land den er utgitt. Hittil er 20 millioner bøker om Isfolket spredt utover Europa. *Sagaen om Isfolket* kom ut i 1982, og var den første serien. Den har kommet i svært mange opplag, og finnes også i innbundet utgave. Serien er opprinnelig skrevet på svensk og oversatt til norsk, islandsk, finsk, dansk, engelsk, polsk og ungarsk. Den kan leses som e-bok, og har tilogmed kommet i tegneserieutgave. I 2018 ble første lydboken på norsk lest inn, den finnes allerede på svensk. “Jeg fikk forespørsel fra Bladkompaniet om å skrive en slektsserie, men sa absolutt nei i et par år. Vakre damer som går på ball og rir med flotte kavalerer er ikke noe for meg. Men så fikk jeg se et kirkemaleri fra Småland i en avis, hvor en djevel sto bak en kvinne, og på et kvarter hadde jeg tenkt ut de tre første bøkene i *Sagaen om Isfolket*. Jeg spurte forlaget om jeg fikk lov å bruke overnaturlige elementer i serien, men fikk blankt nei. Da blir det ingen bøker, sa jeg”, fortalte Margit Sandemo til en lydhør sal da hun besøkte Litteraturhuset i Oslo sommeren 2010. Her forklarte Sandemo at det egentlig var meningen at *Sagaen om Isfolket* bare skulle bli på seks bøker til sammen.” (Elin Brend Johansen i <https://www.minbokverden.no/serie/sagaen-om-isfolket/>; lesedato 16.10.23)

“De mest populære er de 47 bøkene i serien *Sagaen om Isfolket*, som Sandemo skrev på bestilling fra forlaget Bladkompaniet mellom 1982 og 1989. Særlig kvinnelige lesere slukte bøkene som besatt. Sagaen går fra 1581 til nyere tid, og følger en slekt som lever under en forbannelse. Deres forfar, Tengel den onde, lovet bort minst én etterkommer i hver generasjon til det ondes tjeneste i bytte mot evig liv og ubegrenset makt. Serien handler om den evige kampen mellom det gode og det onde, og er full av overnaturlighet, intriger, trolldom og sex. [...] Hun var lenge den mest strømmede forfatteren i lydboktjenesten Bookbeat, og i februar kom første bok i forfatter Hilde Susan Jægtnes’ serie med forløpere til Sandemos *Isfolket*-saga [*Solens sønn*, 2024]. Romanen gikk rett til topps på bokhandlernes bestselgerlister. [...] Hun [Sandemo] kalte sjangeren eventyr for voksne, der det overnaturlige hadde en stor plass. [...] “Selvsagt er romanene mine overfladiske, de må de blir når en skriver åtte om året, men jeg legger stor vekt ved å gi personene liv, så leserne vil følge deres skjebner.” [...] “Når det gjelder Isfolket spesielt, så begynte det hele med at mitt forlag var vennlig nok til å be meg skrive en slektsserie. Jeg syntes det hørt veldig kjedelig ut, men så fikk jeg se et

kirkemaleri med en djevel som sto bak en kvinne, og det var nok til at jeg hadde de tre første bøkene klare i hodet etter femten minutter. Fordi jeg fikk lov til å bruke overnaturlige innslag, ble serien spennende for meg å skrive”. [...] Frem til Sandemo hadde kvinnene i slike romaner vært passive, ventende på at helten skulle ri inn og hente dem. Men via Sandemo fikk man sterke kvinner som ikke venter. De er vakre og har tradisjonelle kvinnekvaliteter, men det er også kvinner som ordner opp selv. Det var Sandemo den første som gjorde i Norge, men også internasjonalt. Mange fulgte etter i malen hennes. [...] Hun sa at hun bevisst la inn distanse i tid og rom i *Isfolket* “for å hindre at ånder og andre skremmende tildragelser skal komme for nært inn på leserne” [...] Sandemo trer inn som jegerperson i sagaens aller siste roman *Er det noen der ute?* Sandemo skriver for eksempel: “Ofte grep jeg meg selv i å lure på om ikke Isfolket var vesener fra et ukjent parallellrike til vår verden, som et eventyrfolk som hadde kommet til å passere grensen over til virkeligheten, og som bare noen få kunne se.” (Cecilie Naper m.fl. i *Morgenbladet* 19.–25. april 2024 s. 45-46, 48-49)

“Administrerende direktør i Bladkompaniet, Dag Lønsjø, startet nå arbeidet med å få *Sagaen om Isfolket* inn i bokhandelen. Men det ville ikke bokhandlerne ha noe av. Ifølge Wærhaug var det møter mellom Bladkompaniet og bokhandlerne hvor eierne sa rett ut “at de ikke skjønnte hvorfor de skulle ha denne dritten i butikken. Kiosklitteratur var det verste de visste” (Wærhaug, 2018, s. 201).” (Øyrås 2023 s. 9-10)

“Hvis det finnes en sjanger som kan ta opp kampen mot Netflix og scrolling, så er det definitivt serielitteraturen! Disse bøkene orker du å lese til og med når du har havarert i sofaen etter å ha brukt tre timer på å legge slitne barn om kvelden. Perfekte lydbøker er de også.” (Nora Steenberg i <https://bok365.no/artikkel/serie-litteratur-ble-sommertrend/>; lesedato 22.05.24)

“Den mest kjente, nålevende serieromanforfatteren er Frid Ingulstad (født 1935). Hun er mest kjent for serien *Sønnavind*, som i skrivende stund er ute med bok 119. Ifølge Cappelen Damm er totalopplaget i dag på godt over svimlende åtte millioner (I. Sandaker, personlig kommunikasjon, 7. juni 2023). I perioder har hun vært Norges mestselgende forfatter, langt foran Jo Nesbø (Gørvel, 2015). Men det er det ikke alle som vet – serieromaner synes nemlig ikke på bokhandlernes bestselgerlister (Gjersøe, 2014).” (Øyrås 2023 s. 10)

Ingulstad har fortalt om respons på *Sønnavind*-serien: “Helt siden jeg begynte på min serie “*Sønnavind*” med handlingen lagt til livet ved Akerselva for ca. 100 år siden, har jeg holdt “vandring i Elises fotspor”. Det første året kom 30 lesere, noen år senere kom 1000, og det var slett ikke bare kvinner. Jeg får stadig henvendelser også fra mannlige lesere, særlig eldre som kjenner til det jeg skriver om. For meg har det viktigste vært å identifisere meg med mennesker som levde i en annen tid, beskrive deres tanker og følelser. Jeg tror at historie er viktig for å forstå den tid vi selv lever i, og jeg tror at vi blir mer engasjert i historie ved å leve

oss inn i enkeltskjebner. Jeg er nøye med at det historiske skal være korrekt og har en historiker som konsulent. [...] Jeg tror nok at de fargerike omslagene har hatt noe å si i negativ retning. Kanskje også at bøkene er billigere og ikke har stiv perm. Nå som man går mer og mer over til lydbøker, tror jeg at noe av dette åndssnobberiet vil forsvinne. For det er akkurat det det er: åndssnobberi. [...] Det er vel ingen som skammer seg over å ha sett en TV-serie. Hva er forskjellen?” (Ingulstad i 2019, i <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/oRozVR/noe-er-i-ferd-med-aa-skje-med-serielitteraturen-salmund-kyvik-frid-ingulstad>; lesedato 22.05.24)

Serien *Familien Winther* (2018 og senere) av Katrine Wessel-Aas “er etter alle innholdsmessige parametere som serieromaner å regne, men utgis med stive permer. Slik får de innpass i bokhandlerne og salgsstatistikken, leses av et bredt publikum og plasseres sammen med vanlig skjønnlitteratur på folkebibliotekene.” (Øyrås 2023 s. 13)

“Lenge holdt *Sagaen om Isfolket* rekorden. 47 bøker var en hoderystende, uslåelig rekord. Margit Sandemo selv hadde ikke i sin villeste fantasi tenkt seg at serien skulle bli så lang, men lesernes ønske om flere og flere fortryllende fortellinger drev henne videre i skrivingen. Så gikk det bare tre år til Rune Angell-Jacobsen økte rekorden med fem. Hans utvandrersaga *Amerika* hadde ikke like mange lesere som *Isfolket*, men de var trofaste. Kjellaug Steinslett avsluttet *Kystfolket* i 2007 med bok 55, og det gikk altså ytterligere fem år før Sigrid Lunde satte ny rekord med 66 bøker. Heller ikke Sigrid Lunde kunne forestille seg at fortellingen om jordmoren Astri på Nordmøre skulle bli så lang, men leserne har vært uvanlig trofaste. Månedlig utgivelse i seks år har gitt ny rekord. De mange tusen som har fulgt serien, har kost seg med ikke mindre enn 16 500 boksider! Og har du ikke lest *Jordmoren* ennå, er det fullt mulig å få tak i eldre utgaver på nettsiden vår, www.norskeserier.no. Hvis du ikke ønsker å lese hele serien, finnes det et godt resymé i bok 30, slik at det går an å hoppe på der. Eller å få med seg slutten på serien; det går også fint an å begynne lesingen i bok 56, *Gamle synder*, siden handlingen tar en ny vri akkurat i den boken. I alle tilfelle bør enhver boksamler få med seg bok 66 – den er historisk. Og den er i salg akkurat nå – til og med 4. november i butikken og i vår bokhandel på nett. Men det spørs hvor lenge Sigrid Lunde får beholde rekorden. *Sønnavind* av Frid Ingulstad ligger “bare” ti bøker bak, og om Frids skriveglede og alle planer holder, kan rekorden bli slått en gang mot slutten av 2013. *Storgårdsfolk* av Eva Stensrud er tidenes lengstlevende serie. Den startet i 2001, og er fortsatt sterk og levende etter et dusin år med meget trofaste lesere. *Fossefall* av Jorunn Johansen vil klatre på listen, og etterhvert legge seg likt med den gamle rekorden til *Kystfolket*. Jane Mysen skriver gjerne videre på *Flammedans*, og hvem kan ane hvor lenge veteranen Bente Pedersen vil fortelle om *Tre søstre*. Og hele tiden kommer det nye serier, som kanskje kan true de gode, gamle traverne.” (<https://serieliv.no/2012/10/24/tidenes-lengste-serie-jordmoren/>; lesedato 13.08.24)

“Serieforfattere nektes medlemskap i Norsk forfatterforening. - Diskriminerende, mener forfatter Berit Bertling Cappelen. Hun krever nå at serieforfatterne tas seriøst, og ikke behandles som andrerangs forfattere. - Serielitteraturen sammenlignes med krimsjangeren, men ettersom krimsjangeren trekker flere mannlige lesere, får forfatterne være med i Norsk forfatterforening. Serielitteraturen har mange kvinnelige lesere, og holdes derfor utenfor, hevder Bertling Cappelen. Trondheimsforfatteren er ute med bokserien “Solsiden”, som tar for seg livet og døden på beste vestkant i Oslo. Men Bertling Cappelen skriver ikke bare for å underholde: - Jeg er feminist på min hals, og det ligger et politisk prosjekt i bøkene mine. Serielitteraturen er full av heltinner som bekjemper undertrykkelse, i hjemmet eller i samfunnet for øvrig, forteller hun. [...] Bertling Cappelen liker dårlig mytene om kvinner som sitter og drømmer seg inn romantiske og spennende liv. Hun tror heller bøkene kan skape forbilder for handling. - Jeg vil lage mål og skape sterke kvinneskikkelser leserne kan identifisere seg med. Ikke minst derfor er det uforløste potensialet i denne sjangeren enormt stort. Men det krever en bevisstgjøring også blant forfatterne. Vi må ta oss selv på alvor som forfattere, som lesere og som kvinner, mener hun.” (<https://www.adressa.no/kultur/article523362.ece>; lesedato 25.11.20)

“ “Skriver du husmorsporno?” [...] Kultursnobbene holder seg kanskje unna serieromaner, men forfatterne bryr seg ikke om det. [...] Gjennom abonnement eller en tur innom din lokale matbutikk kan du få fingrene i det nyeste innen underholdningslitteraturen: Bøker med romantiske bilder på omslaget som du kan få plass til i lommen din. Kanskje lyser bildet av en 1800-tallsbudeie mot deg. Boken du plukker opp, er bare den første i det som skal bli en lang serie. Dette er den typiske serieromanen. Men serieromanforfatter Tone Lilleenget By forteller at alt slett ikke trenger å være så typisk. - Det er rom for å være kreativ og nyskapende også, sier hun. [...] Lilleenget By var lenge en ivrig leser av serieromaner, men det var ikke før i 2016 at hun tok det første steget mot å bli forfatter. Da vant hun en skrivekonkurranse hos Bladkompaniet, et selskap som distribuerer serieromaner. [...] I 2021 debuterte hun med serien *Trønderroser*, som til slutt skal bestå av 14 bøker. [...] For til tross for sitt lette og underholdende innhold er det mye informasjon som skal hentes når man skriver en serieroman. - Alle de små detaljene må være riktige, forteller Lilleenget By. Serien *Trønderroser* er satt til 1700-tallet og følger tre unge kvinner med ulike hverdager. [...] På Bladkompaniets nettside ber de potensielle forfattere om en historisk handling “aller helst fra 1800- til begynnelsen av 1900-tallet” med “en varm og sterk kvinne” i hovedrollen. Likevel er ikke alle serieromaner like, verken i valg av tidsperiode eller hovedperson. [...] serieromaner gir en unik mulighet til å utforske tidsperioder med lange linjer i mente.” (Kjersti Eline Stuen i <https://www.underdusken.no/litteratur-serieroman/skriver-du-husmorsporno-serielitteratur-er-en-sjanger-for-alle/312821>; lesedato 22.05.24)

Kort omtale av noen serier

“Ambrosia 1814

Skrevet av Bente Elisabeth Sandviken. Utgitt av Cappelen Damm i 2014 og 2015. Serien ble på 10 bøker. Den ukjente historien om hverdagsheltene i skyggen av Grunnloven. En varm vårdag i 1813 er Ambrosia Holmsdatter på vei til Eidsvoll sammen med moren og søsknene sine. Europa er herjet av krig, og i Norge er nøden stor. Ambrosias far er død, og familien må ta farvel med et liv i velstand i byen. Nå venter en ny tilværelse på gården Tråkka, der morens halvbror Hugo Trampe ønsker dem velkommen. Ambrosia blir snart virvlet inn i både dramatik og kjærlighet, og hun skjønner at de som står henne nær, bærer på mange hemmeligheter.

Amerika!

Skrevet av Rune Angell-Jacobsen og utgitt av Bladkompaniet mellom 1994-2002. Serien ble på totalt 52 bøker. Nyutgivelse av Aller Forlag fra 2009 til 2014. Vi følger nordmenn som utvandrer til Amerika og livet deres der, mens andre igjen ble igjen i Sverige og Norge. Første bok begynner i året 1858 i Rennebu i Sør-Trøndelag.

Amulettens kraft

Skrevet av Ellinor Rafaelsen og utgitt av Cappelen Forlag mellom 2001 og 2004. Serien ble på totalt 20 bøker. I 2011 ble *Amulettens kraft* med i Cappelen Damms nysatsning Pust. De 20 bøkene ble samlet til 7 tykke, og gitt ut på nytt. Vardø i 1913. Vi følger Julianne og hennes forelskelse i russeren Mikhail. Hun blir gravid, trosser foreldre og folkesnakk og reiser til Arkhangelsk med sin Mikhail. Vi følger livet til Julianne og hennes etterkommere.

Anna fra Røros

Skrevet av Annikki Øvergård (Annikki Torgersen og Jan Erik Øvergård), illustrert av Kjetil Nystuen og utgitt av Norske Serier. Lansert 20. februar 2017 og avsluttet etter 30 bøker den 12. februar 2021. Bergstaden på begynnelsen av 1900-tallet. Hennes skjebne er forseglet av et løfte. Anna er nitten og datter av en tysk bergverksingeniør og en smeddatter fra Røros. Da faren dør i en gruveulykke i Tyskland, blir moren tvunget til å flytte tilbake til Røros med barna. Moren blir syk, og Anna lover å ta seg av broren, Heine. Anna drømmer om egen lykke, men kan hun finne lykken uten å bryte æresordet hun har gitt sin mor? Anna kjente morens hånd om sin egen. Grepet strammet seg så det gjorde vondt. Enda noen sekunder var det bare lyden av hvissing og mumling som kunne høres. Helt til moren brøytet seg frem, kastet seg over båren og skrek med en fortvilelse hun visste hun aldri ville komme til å glemme. Der og da gikk Annas verden i stykker.

Annabella

Skrevet av Christin Grilstad Prøis, illustrert av Sanne Bramsen og utgitt av Norske Serier. Miniserien ble lansert 10. januar 2020 og avsluttet 18. september 2020 etter 10 bøker. En heltinne utenom det vanlige i en sprellsk og sjarmerende serieroman fra Tønsberg 1812. Ungjenta Annabella er i kjøkkentjeneste på

Jarlsberg hovedgård og drømmer om å bli grevinnens hoffpike, da en hendelse tvinger henne til å flykte. Flukten fører henne til Svelvigen, der hun blir tatt under vertshuskvinnen Johannes vinger. Her prøver hun å stable sammen et nytt liv, samtidig som hun stadig må se seg over skulderen etter forfølgere.

Annas Skjebne

Skrevet av Ellinor Rafaelsen og utgitt av Cappelen Damm Forlag mellom 2011 og 2013. Serien ble på 18 bøker. Vi hører først om lille Anna på fire år i Rafaelsens forrige serie "Farsarven". Der nevnes det kort at den lille jenta blir hentet av vergerådet og vi får ikke høre mer om hvordan det går med henne. Det er der denne serien begynner, en kald vinterdag i Hallingdal i 1900. Hun plasseres hos Helga og Nils Bergmoen, som er dypt religiøse, og som ser det som sitt kall å redde Anna fra det syndige livet i Ura. Vi følger Anna i hennes reiser rundt om i verden som misjonærdatter.

Arvesynd

Skrevet av Anne Lise Boge og utgitt av Damm Forlag mellom 1998 og 2005. Serien ble på totalt 26 bøker. Fra 2011 til 2013 gav Cappelen Damm å gi ut serien på nytt, med litt annerledes forsider. Inndalen, Møre og Romsdal, år 1910. Ungjenta Mali ser muligheten til å redde familien ut av fattigdommen, ved på gifte seg med odelsgutten på bygdas rikeste gård. Hun tar valget, men hennes hverdag blir full av syk kjærlighet, hat og mistro, men hennes drøm om kjærlighet lever. Et taterfølges ankomst fører henne ut i en synd som kaster skygger over hennes liv.

Arvesølv

Skrevet av Torill Thorup og utgitt av Schibsted Forlag mellom 2007 og 2010. Serien ble på totalt 22 bøker. Utgitt på nytt mellom 2019 og 2021 av Bladkompaniet, med nye forsider. Eidsfoss i Vestfold i 1869. Yngvils mor er syk, og datteren må ta over som husfrue på gården, bare 19 år gammel. Tjenestefolkene hjelper henne, men fiender lurar i bakgrunnen. Kullkjøreren Harald har kun øyne for Yngvil, men tenker at hun er uopnåelig.

Aurora

Skrevet av Bente Pedersen, illustrert av Ida Skjelbakken og utgitt av Bladkompaniet. Lansert 13. februar 2017 og avsluttet etter 20 bøker, den 20. desember 2019. En historie om umulig kjærlighet og en stor drøm. Seksten år gamle Aurora elsker fart og spenning, og aller best liker hun å være med fetter Fredrik og kameratene hans rundt i byen. På et av disse eventyrene treffer hun verftsarbeideren Edvard, og hun får kjenne på hittil ukjente følelser. Samtidig kommer spanskesyken til Tromsø, og heller ikke byens velstående familier går klar. Da Auroras mor blir syk, avsløres familiehemmeligheter som setter hele Auroras verden på hodet.

Bare Maja

Skrevet av Liv Karin Kirkebøen Almendingen, illustrert av Ingun Mickelson og utgitt av Cappelen Damm. Første bok kom 30. mai 2015, siste og nittende bok kom desember 2018. En skjebnesvanger løgn. En forbudt forelskelse. Et sårt savn. Christiania, 1888. En forfrossen kvinne kjemper seg gjennom snøværet sammen med sin vesle datter. Under hjertet bærer hun et farløst barn. Bak dem ligger en mørk hemmelighet. Sytten år senere virvles unge Maja inn i begivenheter som vil forandre hennes liv for alltid. En vakker rikmannssønn, en mystisk signekone og en ondskapsfull husfrue er bare noen av dem hun møter på sin vei. Hvem er venn, hvem er fiende? Og våger hun å satse på kjærligheten?

Barn av stormen

Skrevet av Merete Lien og utgitt av Damm Forlag mellom 2000 og 2006. Serien ble på totalt 36 bøker. I 2012 ble serien utgitt på nytt som en del av Cappelen Damms Pust-serie. Nyutgivelsen har 18 dobbeltbøker. Jomfruland, 1790. Losdatteren Agnete elsker friheten. Hun elsker Jomfruland, øya hun bor på, og hun elsker det ville havet. Men mest av alt elsker hun jegeren Johannes. Han ser på Agnete og får henne til å skjelve av frykt og forventning. Men samtidig ser hun bilder av en rasende storm og av en mørkhåret, fremmed mann som ligger livløs på stranden. Agnete vet at hans skjebne er knyttet til hennes.

Barn under månen

Skrevet av Jane Mysen og utgitt av Damm mellom 2003 og 2005. Serien ble på 15 bøker. Serien ble også utgitt med nye forsider mellom 15. oktober 2018 og 18. november 2019. Hadeland, 1920. 19 år gamle Marens tanker om jobb ved farens advokatkontor på beste vestkant i Kristiania, blir endret når hun blir sendt til Lunner på Hadeland for å lære husstell. Hit kommer Maren i egen automobil og med en stil og en mote som tar de trauste bøndene med storm. En kvinne som Maren er et sjeldent syn i ei bygd som Lunner, og snart mangler det ikke på beilere som slåss om hennes gunst. Men hvor langt er de villige til å gå for å vinne henne? Ved Grua Bergverk er det nettopp ankommet en gjeng rallare fra Sverige. Lederen blant dem er Günther. Hans tilstedeværelse viser seg å få konsekvenser for flere.

Bergfoss

Skrevet av Synnøve Eriksen og utgitt av Bladkompaniet mellom 2002 og 2004. Serien ble på totalt 20 bøker. Cappelen Damm gav i perioden 2011 til 2013 ut serien på nytt, under tittelen "Livet i Bergfoss". Anette Borg er prest og ugift mor til tenåringsdatteren Vilde. I 2002 flytter de to til Bergfoss, og må finne nye venner. Eierne av Bergfoss Auto, Ulf Veide, er stedets mest ettertraktede ungar. Etter første glimt av Anette, er han bergtatt. Dessverre er ikke alle like begeistret for den nye presten, og det brygger snart opp til storm.

Blodsbånd

Skrevet av Sverre Årnes og utgitt av Semic/Nordisk Forlag mellom 1984 og 1997. Serien ble på 25 bøker. Den ble utgitt på nytt av Damm Forlag mellom 2004 og 2005 som 13 dobbeltbind. Middelalderen i Oslo. For lenge siden hadde Cornelius

sagt til henne at mynten hun hadde om halsen var en lykkemynt. Faren hevdet derimot at hun var djevelbesatt. Hun undret seg over om mynten ville gjøre henne lykkelig, eller om den bare ville berge henne fra ulykken.

Blålys!

Skrevet av Margit Sandemo og utgitt av Schibsted i 2004. Miniserien ble på 6 bøker og er en nåtidsserie. På AMK-sentralen i Storestad i Sverige jobber Lisa sammen med sin hemmelige kjærlighet, Martin. Han ser imidlertid aldri hennes vei, og i tillegg mistenker hun samboeren sin for å være utro. Når en liten gutt forsvinner, blir det slått storalarm. De har liten tid, for det er frost i lufta.

Breidablikk

Skrevet av Trine Angelsen, utgitt av Norske Serier og illustrert av Ingun Mickelson. Lansert 6. juli 2015 og avsluttet 10. januar 2020. Serien er på 26 bøker. Sterkt og vakkert fra Vestfjorden. Lun humor, varme og masse drama! Engeløya, 1862. En kald vinterkveld er Gabriel på vei hjem fra legebesøk, da hesten brått bykser til side. I veikanten ligger en jente, livløs. Den unge doktoren tar henne med seg, uten å nøle. I doktorgården blir det oppstandelse da den forkomne jenta blir brakt i hus. Hvem er hun, og hvor kommer hun fra? Ingen vet, og selv røper hun ingenting ... Gabriel lente seg ut av sleden for å se hva som hadde skremt hesten. Da så han det. Noe brunt, det lignet på et menneske. Eller kanskje var det bare en stein? "Fred og bevare," hvisket han og stirret på den livløse jenta. Fort rev han av seg den store bjørneskinnsfrakken og pakket henne inn i den.

Brenning

Skrevet av Tor Torkildsen og utgitt av Bladkompaniet mellom 1999 og 2003. Serien ble på 20 bøker. Sørlandskysten 1848. En hollandsk brig går ned i en vinterstorm og unggutten Tallak redder en gravid kvinne fra bølgene. Marianne heter hun, og står igjen alene, foreldrene og ektemannen omkom i forliset. Marianne står igjen alene og uten penger, men hennes ukuelige livsvilje og omtanken for barnet gir henne styrke til å starte et nytt liv.

Brytningstid

Skrevet av Liv Margareth Alver og utgitt av Bladkompaniet mellom 1995 og 1996. Miniserien ble på 8 bøker. 1772. Christina var bare femten år da hun måtte forlate øya St. Croix og flytte til Norge. Hun likte seg ikke i det kalde landet foreldrene hennes kom fra, men det verste var at faren før han døde hadde lovet henne bort til en mye eldre mann. Elias Karschau var ufordragelig og selvgod, og virket lite interessert i sin unge brud. Men likevel var ikke ekteskapet til å unngå, selv om Christina hadde forelsket seg hodestups i Fritz Niedegger, Elias' unge forretningspartner.

Bygdebarn

Skrevet av Stein Aage Hubred og utgitt av Schibsted Forlag mellom 2000 og 2004. Serien ble på 25 bøker. I 2011 ble den utgitt på nytt av Schibsted, de 10 første som

papirbøker, resten som e-bøker. Løten i Hedmark, 1955. Helt siden krigens dager har det hersket vondt blod mellom småbrukeren Kurt Nordhagen og storbonden Henry Sollie. Bedre blir det ikke når dattersønnen til Nordhagen forelsker seg i Sollies unge datter. Det er også vanskelig at Kurts sønn Oddvar er glad i den vakre Vigdis, en gift kvinne. De to har ikke øyne for annet enn hverandre, ikke før tragedien slår til for fullt.

Camilla fra Rosendal

Skrevet av Kate Helen Simonsen. Utgitt av Bladkompaniet. Lansert 16. juni 2014 og avsluttet 2. januar 2018 med bok 22. 1895. I Rosendal bor 17 år gamle Camilla sammen med mor, far og to søstre. Idyllen råder hos familien Dahl på Skogly, men mørke skygger hviler over bygda. Søstrenes venninne, Hanna Opdal, har vært sporløst forsvunnet siden låvedansen sankthansaften. Hva kan ha skjedd med henne? Samtidig skjer det spennende ting i Camillas liv. Hun har fått arbeid på hotellet og innser at hun begynner å få følelser for barndomsvennen Magnus. Men er han like betatt av henne?

Charlotte

Skrevet av Birte Barth, et pseudonym for Einar Johannes Rustad. Utgitt av Bladkompaniet i 1987, totalt 6 bøker. En nåtidserie fra rundt 80/90-tallet hvor vi møter Charlotte – reiseleder med en egen evne til å rote seg opp i trøbbel. Charlotte Bull hadde levd et beskyttet liv i luksus som den rike skipsrederens datter. Da han plutselig gikk konkurs og tok sitt eget liv, sto Charlotte helt alene i verden. Med sine språkkunnskaper og rike reiseerfaring, var det naturlig for Charlotte å prøve seg som reiseleder. Men jobben skulle ikke bli lett. Allerede på første turen til Paris ble hun utsatt for sabotasje, kidnapping – og et ekte, gammeldags frieri...

Clara Wahl

Skrevet av Natalie Normann, illustrert av Asbjørn Tønnesen og utgitt av Bladkompaniet. Lansert 20. juni 2016. Avsluttet etter 35 bøker den 5. mars 2022. En uvanlig kvinne, et uvanlig yrke og et uvanlig liv. Dette er historien om Clara Wahl. En iskald januardag i 1919 legger dampbåten til kai i Haugesund. En ung kvinne, Clara Wahl, går i land. Hun skal drive byens sykehus. Det blir fort klart at driften er uforsvarlig. Folk er ikke vant til en kvinnelig lege, som våger å tale ledelsen midt imot. Det ingen vet, er at Clara skjuler en dyp hjertesorg – og at hun søker sannheten om morens mystiske fortid ... Helt alene må hun følge sporene moren etterlot. Clara våknet fortsatt hver morgen med Davids navn på leppene, og sovnet hver natt med ham i drømmene sine. Edvard, mannen hun hadde møtt på kaja, var så ... så annerledes. Likevel var det et eller annet ved ham som fikk henne ut av balanse ...

Cornelia

Skrevet av Christin Grilstad Prøis og utgitt av Damm mellom 2007 og 2009. Serien ble på 14 bøker. Året er 1878, og Cornelia er nylig kommet til Kristiania for å tjene hos en velholden arkitekt. Den overdådige velstanden, de fine kjolene,

sølvbestikket og de vakre maleriene er nær ved å ta pusten fra henne. Alt er så annerledes enn det hun er vant med, og arkitekten selv er så flott at hun knapt tør å se i hans retning. En slik herre vil vel ikke ha noe med en tjenestejente å gjøre?

De svarte ridderne

Skrevet av Margit Sandemo og utgitt av Bladkompaniet mellom 2000 og 2003. Serien ble på totalt 12 bøker. For mange hundre år siden inngikk fem svarte riddere en skjebnesvanger pakt, og en forbannelse hviler over deres slekter. Den førstefødte i hver generasjon dør før fylte 25 år. År 2000: Morten ligger på sykehus etter en bilulykke. Han og venninnen Unni har snublet over en skremmende historie. Han vet noen står ham etter livet. Sammen bestemmer de seg for å bekjempe de onde kreftene. Tiden er knapp, Morten fyller snart 25.

Der stiene møtes

Skrevet av Synnøve Eriksen, illustrert av Steen Redder og utgitt av Norske Serier. Lansert 27. august 2021. Miniserie på 10 bøker. Avsluttet 25. februar 2022. En varm sensommerdag kommer unge Olea vandrende til en gård i Gudbrandsdalen. Hun tas vel imot av kokka og tjenestepiken, men herskapet skjuler flere hemmeligheter. Samtidig herjer en røverbande i bygda, og snart kastes Olea inn i et forrykende eventyr.” (Nina Sandberg m.fl. i <https://www.minbokverden.no/komplette-serier/>; lesedato 16.10.23)

“Serieforfatter Torill Karina Børnes er tilbake med en ny serie. Med “Snøkløkker” skriver hun seg til en av landets flotteste fjorder når kalenderen viser 1898. Handlingen i den nye serien er lagt til Fjærland i Sogn, der to unge kvinner drømmer om et mer selvstendig liv. Hovedpersonen Vida blir kalt “fjellgeita” av folket i Fjærland, der hun drømmer om å lede turister over breene. - På Vidas tid var det både utenkelig og uhørt med en kvinnelig brefører. Å bli brefører var en styrkeprøve, og for en kvinne var det en dobbel styrkeprøve. Det er ikke bare naturen som må overvinnnes, men også fordommer og skepsis, ikke minst Vidas egen tvil på sine evner. Det er ingen kvinne som har vist vei før henne, ingen andre kvinner har noensinne vært brefører, sier forfatteren om hovedpersonen. Og forteller følgende om inspirasjonen bak den nye serien: - Jeg ble inspirert av fortellingen om Nigardsbreen, som da den var på sitt største slukte en hel gård, og tvang menneskene til å flytte. Og ikke bare der, andre gårder andre steder ble også umulige å holde etter hvert som breene vokste. [...] Hun debuterte med romanserien “Spinnesteinens løfte”, som ble åtte bøker. I 2017 fulgte hun opp med serien “Morild”, som teller 15 bøker. Første bok ut i den nye serien har et opplag på 143 000 eksemplarer, melder Cappelen Damm.” (<https://www.msn.com/nb-no/nyheter/other/ny-romanserie-fra-breturismen-storhetstid/>; lesedato 23.02.23)

Litteraturliste (for hele leksikonet): <https://www.litteraturogmedieleksikon.no/gallery/litteraturliste.pdf>

Alle artiklene i leksikonet er tilgjengelig på <https://www.litteraturogmedieleksikon.no>